

NOTĂ DE FUNDAMENTARE

privind necesitatea și oportunitatea efectuării cheltuielilor de investiții aferente proiectului „Realizarea cadastrului apelor”

Având în vedere:

- Aprobarea de către Ordonatorul Principal de Credite a „Notei de fundamentare privind necesitatea și oportunitatea efectuării cheltuielilor de investiții aferente proiectului "Realizarea cadastrului apelor"- actualizare cotă TVA pentru rest de realizat la 01.08.2025”, prin care s-a stabilit valoarea totală a proiectului C1_ I6 Realizarea Cadastrului Apelor, la 180.724 mii lei, din care cheltuieli de investiții 180.119 mii lei și 605 mii lei cheltuieli cu bunuri și servicii, urmare a prevederilor Legii nr.141/2025 privind unele măsuri fiscal-bugetare, cu modificările și completările ulterioare, coroborat cu prevederile art.42 alin.(2) din Legea nr.500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare;
- Dispozițiile Hotărârii Guvernului nr.1010/2025 pentru modificarea anexei la Hotărârea Guvernului nr. 1235/2022 privind aprobarea distribuției bugetului aferent reformelor și investițiilor finanțate prin Planul național de redresare și reziliență al României pentru fiecare coordonator de reformă și/sau investiții, prin care a fost modificată sursa de finanțare aferentă din asistență financiară rambursabilă, în asistență financiară nerambursabilă, pentru Investiția I6 – Livrarea cadastrului apelor;
- Semnarea, în luna decembrie 2025, a Actului Adițional nr.1 la Contractul de finanțare nr. C1_I.6_0_71601_08_11_2023 pentru proiectul Investiția 6. Realizarea Cadastrului Apelor, încheiat între Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor (MMAP) și Administrația Națională „Apele Române” (ANAR), finanțat prin Planul Național de Redresare și Reziliență, care prevede, după cum urmează:

« - 1. Art. 2 se modifică și va avea următorul cuprins:

„ (1) Prezentul Contract de finanțare intră în vigoare de la data semnării acestuia de către ultima parte și încetează la data de **31.03.2026**, data finalizării proiectului, dar nu mai târziu de data transmiterii către Comisia Europeană a cererii de plată în care Jalonul 19 este inclus, din anexa la Decizia de punere în aplicare a Consiliului din 3 noiembrie 2021 de aprobare a evaluării planului de redresare și

reziliență a României, modificată prin Decizia de punere în aplicare a Consiliului nr.14452/25 din 17 noiembrie 2025.

(2) Perioada de durabilitate a Proiectului este de minimum 5 (cinci) ani de la efectuarea plății finale, astfel cum este prevăzută în Legea aplicabilă. »,

Motivat de cele de mai sus, este necesară aprobarea Notei de fundamentare privind necesitatea și oportunitatea efectuării cheltuielilor de investiții aferente proiectului "Realizarea cadastrului apelor" care include modificarea sursei de finanțare din asistență financiară rambursabilă, în asistență financiară nerambursabilă, modificarea cotei TVA conform prevederilor Legii nr.141/2025, cu modificările și completările ulterioare, și a duratei de execuție a proiectului de la 16 luni la 19 luni.

1. Context general

Schimbările climatice actuale, evidențiate prin creșterea numărului de fenomene extreme asociate precipitațiilor, cum ar fi ploile de intensitate mare, coroborate cu activitatea umană mai intensă, respectiv defrișări masive, urbanizare intensificată tot mai mult în regiunile nefavorabile etc., duc la o frecvență mai mare de producere a inundațiilor cu impact puternic negativ asupra populației și mediului.

Într-un raport al Băncii Mondiale din 2018 privind Diagnosticul de țară, se menționează că România este una dintre țările cele mai predispuse la inundații din Europa, cu pagube semnificative produse de inundații, care au loc de mai multe ori pe deceniu. Peste un milion de hectare (ha) de teren sunt expuse inundațiilor, aproape un milion de români trăiesc în zone cu risc mare de inundații și peste 900 de comunități din țară sunt situate în zone cu risc ridicat de inundații. Inundațiile aduc, în medie, un prejudiciu de 140 de milioane de euro anual pentru economie.

Într-un "Raport diagnostic privind apele din România", Banca Mondială preconizează că schimbările climatice vor avea un impact major asupra resurselor de apă și asupra managementului acestora în România.

Dintre țările din bazinul Dunării se preconizează că România va fi cea mai afectată de schimbările climatice în ansamblu.

Schimbările climatice vor duce la creșterea semnificativă a frecvenței și magnitudinii inundațiilor, inclusiv a viiturilor, pe întreg teritoriul țării.

Finanțarea activităților ce urmează a se derula în cadrul proiectului "Realizarea cadastrului apelor" se va realiza din cadrul Planului național de redresare și reziliență 2020-2026, pilonul I "Tranziția Verde", componenta C1 - "Managementul Apei", investiția I6 - "Realizarea cadastrului apelor".

Pentru investiția I6 - "Realizarea cadastrului apelor" s-a încheiat, între Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor și Administrația Națională "Apele Române", Contractul de finanțare nr. C1_I6_0_71601_08_11_2023 în valoare de 177.786 mii lei/35.700 mii euro (cu TVA). Conform acestuia, valoarea eligibilă a proiectului este de 149.400 mii lei/30.000 mii euro, iar valoarea TVA aferentă cheltuielilor eligibile din PNRR este de 28.386 mii lei/5.700 mii euro. Cursul euro este de 1 euro = 4,98 lei și reprezintă cursul de schimb mediu conform Scrisorii cadru nr.464142 din 10.12.2021, emisă de Ministerul Finanțelor, privind contextul macroeconomic, metodologia de elaborare a proiectelor de buget pe anul 2022 și a estimărilor pentru 2023-2025, precum și limitele de cheltuieli stabilite pe ordonatorii principali de credit.

Ca urmare a aprobării „Notei de fundamentare privind necesitatea și oportunitatea efectuării cheltuielilor de investiții aferente proiectului "Realizarea cadastrului apelor"- actualizare cotă TVA pentru rest de realizat la 01.08.2025”, a fost actualizată valoarea totală a proiectului C1_I6 Realizarea Cadastrului Apelor, la 180.724 mii lei cu TVA, din care cheltuieli de investiții 180.119 mii lei cu TVA și 605 mii lei cu TVA, cheltuieli cu bunuri și servicii. Valoarea eligibilă a proiectului este de 149.400 mii lei/30.000 mii euro.

Cheltuielile realizate până la data de 01.08.2025 sunt în valoare de 2.500 mii lei, iar TVA aferent de 19% este 475 mii lei, până la data de 01.08.2025. Rest de realizat la 01.08.2025: 146.400 mii lei (fără TVA), respectiv 177.144 mii lei cu TVA 21%, rezultat din diferența dintre cheltuielile de investiții pentru Activitatea nr. 1 în valoare de 148.900 mii lei și cheltuiela realizată până la data de 01.08.2025, în valoare de 2.500 mii lei.

2. Justificarea necesității implementării proiectului

Culegerea și prelucrarea rapidă a datelor exacte, precise și accesibile pentru zone cu acoperire mare sunt esențiale pentru sprijinirea procesului decizional, în special în gestionarea riscurilor și, de asemenea, o componentă vitală a măsurilor de prevenire și protecție pentru reducerea riscurilor și adaptarea la schimbările climatice.

Una dintre dificultățile majore cu care se confruntă atât Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor - M.M.A.P., cât și Administrația Națională "Apele Române" - A.N.A.R în promovarea proiectelor cu finanțare europeană și a investițiilor proprii este legată de faptul că, la nivel național, nu s-a reușit intabularea albiilor minore ale cursurilor de apă. Întrucât procesul realizat cu mijloace clasice, prin

măsurători topografice în teren, este extrem de costisitor și îndelungat, M.M.A.P. a promovat reactualizarea metodologiei de delimitare a albiilor minore ale cursurilor de apă, permițându-se în acest fel utilizarea unor mijloace moderne care să permită delimitarea rapidă a albiilor minore pentru cca 70% din lungimea cursurilor de apă, utilizând tehnici de interpretare și prelucrare a Modelului digital al terenului - D.T.M./Modelului digital al suprafeței - D.S.M., imaginilor ortofoto sau a informațiilor satelitare disponibile la nivel mondial și european. De asemenea, trebuie menționat faptul că Legea apelor nr.107/1996 a fost modificată și completată prin Legea nr.122/2020, permițând prin art.35 delimitarea albiilor minore prin vectorizare, utilizând diferite informații disponibile și procese semiautomate și înscrierea provizorie în cartea funciară.

Proiectul propus are în vedere achiziționarea unui D.T.M./D.S.M. unitar la nivel național, realizat din informații satelitare cu o rezoluție de 1 m și acuratețe pe verticală de 0,5 - 1 m și completat cu informații de detaliu obținute cu tehnologii specifice - LIDAR/măsurători topografice/etc., care va fi pus la dispoziția tuturor instituțiilor statului, respectiv Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor, Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației, Ministerul Transporturilor și Infrastructurii, Ministerul Apărării Naționale, Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară etc., pentru îmbunătățirea proceselor de evaluare specifică, a calității studiilor de fezabilitate realizate, precum și pentru cercetare.

În cazul M.M.A.P./A.N.A.R., achiziționarea D.T.M./D.S.M. va permite, corelat cu alte informații topografice existente, extragerea informațiilor relevante pentru delimitarea albiilor minore pe cca 70% din lungimea cursurilor de apă cadastrale, în conformitate cu noua metodologie de delimitare a albiilor minore ale cursurilor de apă care aparțin domeniului public al statului, aprobată prin Ordinul ministrului mediului, apelor și pădurilor nr. 2115/2021.

În cadrul proiectului se va asigura crearea unor instrumente, care, pe baza colectării sistematice a datelor satelitare cu caracter gratuit sau cu costuri minimale, să permită identificarea zonelor de mobilitate a albiilor, respectiv eroziuni și deponii, care pot pune în pericol lucrările hidrotehnice existente sau alte obiective socioeconomice, permițând astfel creșterea timpilor de anticipare, identificarea sectoarelor critice și justificarea fundamentării lucrărilor de investiții, întreținere sau intervenție necesare.

În plus, instrumentele create, bazate pe informații satelitare disponibile la nivelul Uniunii Europene, trebuie să permită monitorizarea evoluției zonelor de extracție a agregatelor minerale, intervențiile planificate și cele neautorizate pe cursurile de apă și în terase, prin prezentarea de rapoarte de monitorizare și semnalizare la nivel național pe hărți și ortofotoplanuri.

De asemenea, constituirea unei baze de date istorice cu informații satelitare va permite identificarea zonelor cu schimbări semnificative ale folosinței terenurilor, extinderea urbanizării devenind un instrument-suport în corelarea acțiunilor de dezvoltare spațială, cu luarea în considerare a hazardelor naturale, respectiv inundații, alunecări de teren, fenomene erozionale etc., care să permită o îmbunătățire semnificativă a abordării managementului integrat al resurselor de apă la nivel de bazin hidrografic și național și implementarea cu succes a prevederilor Directivei 2000/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 octombrie 2000 de stabilire a unui cadru de politică comunitară în domeniul apei «Directiva-cadru privind apa», a Directivei 2007/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 octombrie 2007 privind evaluarea și gestionarea riscurilor de inundații «Directiva privind inundațiile» și ale Directivei 2007/2/CE de instituire a unei infrastructuri pentru informații spațiale în Comunitatea Europeană (Inspire) «Directiva Inspire».

3. Obiectivul proiectului

Obiectivul acestei investiții este de a delimita rapid albiile minore ale cursurilor de apă, utilizând tehnici de interpretare și prelucrare semiautomată a informațiilor satelitare disponibile la nivel mondial și european pentru aproximativ 70% din lungimea cursurilor de apă cadastrate, determinarea prin metode semiautomate a zonelor active hidromorfologice - eroziune/sedimentare - care să sprijine punerea în aplicare a Directivei-cadru privind apa, a punctelor critice ale infrastructurilor longitudinale ale cursurilor de apă, respectiv diguri, apărări de mal, în vederea prioritizării punerii în aplicare a Directivei privind inundațiile.

Cadastrul apelor va fi elaborat și operaționalizat prin:

- a) achiziționarea unui model digital de teren (D.T.M.)/model digital de suprafață (D.S.M.) la nivel național, bazat pe informații satelitare, care va fi pus la dispoziția tuturor autorităților de stat;
- b) dezvoltarea de software pentru determinarea modificării albiei râurilor (procesul de eroziune/sedimentare), monitorizarea extracției de pietriș și potențialul de alunecare a solului în zonele cu baraje și lacuri de acumulare;
- c) digitizarea și delimitarea semiautomată a albiilor minore ale cursurilor de apă pe baza imaginilor ortofoto D.T.M./D.S.M. și a imaginilor satelitare.

4. Caracteristicile principale ale proiectului "Realizarea cadastrului apelor"

În cadrul proiectului cuprins la investiția I6 - "Realizarea cadastrului apelor" se vor derula următoarele activități:

Activitatea nr. 1 - Achiziția de servicii de digitizare/Prelucrarea informațiilor geografice, satelitare și LIDAR, în vederea delimitării albiilor minore.

Activitatea constă în achiziționarea de către A.N.A.R. a serviciului de realizare și integrare a unui model digital de teren la nivel național (D.T.M./D.S.M.), analiza datelor disponibile și întocmirea metodologiilor pentru extragerea semiautomată a informațiilor, reactualizarea acestora și testarea pe zone de studiu. Totodată, se vor furniza date suplimentare pentru îmbunătățirea D.T.M./D.S.M., respectiv GCP/măsurători topografice/LIDAR, după caz. Toate aceste date, împreună cu prelucrarea informațiilor satelitare, extragerea informațiilor relevante la nivel național cu privire la infrastructură, folosința terenului și evoluția albiilor minore, conduc la delimitarea și digitizarea albiilor minore, cu eventuale corecții manuale, și pregătirea datelor în vederea înscrierii provizorii în cartea funciară.

Se vor realiza, de asemenea, metodologii, curricule și cursuri de specializare a personalului din cadrul A.N.A.R, administrațiilor bazinale de apă - A.B.A-uri și al Institutului Național de Hidrologie și Gospodărire a Apelor - I.N.H.G.A, pentru folosirea și a datelor satelitare actuale și istorice, interferometrie și aplicarea metodologiilor pentru analizele hidrogeomorfologice - monitorizarea proceselor de eroziune și sedimentare, evoluția exploatărilor de agregate minerale, în locații desemnate de către beneficiar.

Se va realiza o platformă G.I.S. pentru monitorizarea continuă a evoluției albiilor și a infrastructurii, respectiv eroziuni/sedimentări/tasări și posibile alunecări de teren incipiente, cu efect asupra barajelor și lacurilor de acumulare, monitorizare situri de extracție agregate minerale.

Activitatea nr. 2 - Achiziția de servicii de comunicare

Activitatea constă în achiziția de servicii pentru publicitatea proiectului în vederea dezvoltării unui cadru de comunicare adecvat destinat informării grupului-țintă din zonele vizate de proiect, informării corecte și prompte a grupului-țintă cu privire la beneficiile/efectele rezultate ca urmare a implementării prezentului proiect, conștientizării beneficiarilor finali ai proiectului asupra importanței proiectului, precum și asigurării transparenței în ceea ce privește finanțarea obținută din fonduri europene prin Planul național de redresare și reziliență.

Activitatea nr. 3 - Servicii de audit tehnic

Această activitate constă în achiziționarea de către A.N.A.R. a serviciului de audit tehnic pentru validarea faptului că funcționalitatea aplicațiilor dezvoltate în cadrul proiectului este în conformitate cu descrierea țintei. Serviciul va fi efectuat de către un expert independent specializat în cadastru și

geodezie. La finalul proiectului se va elabora un raport care va fi prezentat coordonatorului național și Comisiei Europene, privind îndeplinirea jalonului 19.

Valoarea totală a proiectului este de 180.724 mii lei, din care cheltuieli de investiții 180.119 mii lei și 605 mii lei cheltuieli cu bunuri și servicii.

Menționăm că documentul pregătit la finalizarea proiectului va respecta cerințele stipulate în cadrul documentului Decizia de punere în aplicare a Consiliului din 17 noiembrie 2025 de modificare a Deciziei de punere în aplicare din 29 octombrie 2021 de aprobare a evaluării planului de redresare și reziliență al României, precum și a Anexei la Decizia de punere în aplicare a Consiliului de modificare a Deciziei de punere în aplicare din 29 octombrie 2021 de aprobare a evaluării planului de redresare și reziliență al României. Proiectul referitor la realizarea cadastrului apelor a fost reclasificat la categoria grant (fonduri nerambursabile) în cadrul Planului național de redresare și reziliență (PNRR), după ce inițial a fost încadrat la categoria „loan” (fonduri rambursabile).

Titular: Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor

Beneficiar: Administrația Națională „Apele Române”

Indicatori tehnico-economici		
Valoarea totală a cheltuielilor de investiții din cadrul proiectului, inclusiv TVA (1 euro=4,98 lei)	mii lei	180.119
Cursul euro este de 1 euro=4,98 lei și reprezintă cursul de schimb mediu conform scrisorii cadru nr.464142/10.12.2021, emisă de Ministerul Finanțelor, privind contextul macroeconomic, metodologia de elaborare a proiectelor de buget pe anul 2022 și a estimărilor pentru 2023-2025, precum și limitele de cheltuieli stabilite pe ordonatorii principali de credite.		
Eșalonarea cheltuielilor		
- anul I	mii lei	71.114
- anul II	mii lei	109.005
Capacități		
- model digital de teren (D.T.M.)/model digital de suprafață (D.S.M.) la nivel național, bazat pe informații satelitare și orice alte informații disponibile	buc.	1
- platformă software pentru determinarea modificării albiei râurilor	buc.	1
Durata de execuție a proiectului	19 luni	

Finanțarea proiectului se realizează din fonduri externe nerambursabile prin Planul național de redresare și reziliență, componenta 1 - Managementul Apei, în limita sumelor aprobate anual cu această destinație, conform programelor de investiții publice aprobate conform legii.

În conformitate cu prevederile art.42 alin.(2) din Legea nr.500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, este necesară reaprobarea de către Guvern a Notei de fundamentare privind necesitatea și oportunitatea efectuării cheltuielilor de investiții aferente proiectului „Realizarea cadastrului apelor”.

PROIECT